Lietas Nr. C32214916
Lietas arhīva Nr. C-2149-16/2

**SPRIEDUMS**
**Latvijas Republikas vārdā**
Rīgā 2016. gada 8. jūnijā

Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese I.Meldere
rakstveida procesā Jēzusbaznīcas ielā 6, Rīgā, izskatīja civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu. Tiesa

**konstatēja**

2016. gada 18. martā tiesā saņemta prasītājas /pers. A/ maza apmēra prasība pret atbildētāju /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu, kurā lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja bērna /pers. C/ uzturam uzturlīdzekļus 111 EUR ik mēnesi līdz bērna pingadībai.

Prasītāja norāda, ka atbildētājs ir meitas /pers. C/ tēvs, meita ar tēvu kopā nav dzīvojusi, un kopš 2013. gada 1. septembra atbildētājs vairs nesniedz palīdzību bērna uzturam, izvairās no satikšanās un komunikācijas, lai gan līdz tam laikam regulāri maksāja meitas uzturam uzturlīdzekļus, lūdz tiesu meitas uzturam piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus minimālajā apmērā 111 EUR apmērā ik mēnesi. Lūdz noteikt nekavējošu uzturlīdzekļu piedziņu, ņemot vērā bērna intereses.

Prasītāja prasības pieteikumā norādīja, ka nevēlas uzklausīšanu tiesas sēdē.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.$^{21}$ pantu, 2016. gada 22. martā atbildētājam uz deklarētās dzīvesvietas adresei nosūtīts prasības pieteikuma noraksts rakstveida paskaidrojumu sniegšanai, kam pievienots izraksts no Civilprocesa likuma 74.panta par pušu civilprocesuālajām tiesībām, kā arī atbilstoši Civilprocesa likuma 250.$^{21}$panta otrajā daļā noteiktajam, atbildētājai izskaidrots, ka paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā, kā arī par to, ka atbildētājas var lūgt lietas iztiesāšanu tiesas sēdē.

Prasības pieteikums atbildētājam uzskatāms par paziņotu vadoties pēc Civilprocesa likuma 56. panta pirmās un piektās daļas un 56.$^{1}$ panta, jo atbildētājs nav norādījis uz objektīviem apstākļiem, kas neatkarīgi no viņa gribas bijuši par šķērsli dokumentu saņemšanai deklarētajā dzīvesvietā.

Tiesneses noteiktajā termiņā atbildētāja rakstveida paskaidrojumi vai iebildumi uz prasību nav saņemti.

2016. gada 29. aprīlī pusēm nosūtīti tiesas paziņojumi par lietas izskatīšanu rakstveida procesā.

Tiesā pēc tiesneses noteiktā termiņa, t.i., 2016. gada 12. maijā, saņemts atbildētāja rakstveida iebildums uz prasību, kurā norādīts, ka prasību neatzīst un lūdz atlikt lietas izskatīšanu uz 2-3 mēnešiem, lai celtu pretprasību, jo ir šaubas vai /pers. C/ ir viņa bērns. Apstiprina, ka no 2008. līdz 2013. gadam deva prasītājai līdzekļus bērna uzturam vairāk nekā minimālajā apmērā, līdz ar ko uzskata, ka jau ir pārmaksājis par vairākiem gadiem uz priekšu un tagad no viņa vairs nevar prasīt uzturlīdzekļus.

Tiesa atzīst, ka atsakāms atbildētāja lūgums atlikt lietas izskatīšanu sakarā ar pretprasības celšanu, jo saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.$^{24}$ panta pirmo daļu atbildētājs ir tiesīgs celt pretprasību paskaidrojumu sniegšanai noteiktajā termiņā, līdz ar ko atbildētājs šo termiņu ir nokavējis.

Pārbaudījusi un izvērtējusi lietas materiālos esošo rakstveida pierādījumus, tiesa uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

Civilprocesa likuma 96. panta piektā daļa nosaka, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

No lietas materiālos esošās 2016. gada 18. martā izsniegtās dzimšanas apliecības LV DA 109328 redzams, ka 2008. gada 12. februārī piedzima /pers. C/, kuras vecāki ir /pers. B/ un /pers. A/.

Līdz ar to, no lietas materiālos esošās bērna dzimšanas apliecības konstatējams, ka pušu bērnam lietas izskatīšanas laikā ir 8 gadi.

No prasības pieteikuma secināms, ka pašlaik bērns atrodas prasītājas aprūpē un no pievienotajām Iedzīvotāju dzīvesvietas reģistrācijas nodaļas izziņām un Tiesu informācijas sistēmas datiem redzams, ka pašlaik bērns deklarēts prasītājas dzīvesvietā, kamēr atbildētājs savu dzīvesvietu deklarēja citā adresē. Atbildētājs savā rakstveida paskaidrojumā minēto nav apstrīdējis.

Līdz ar ko nav pamata apšaubīt, ka ikdienas aizgādību pār ar atbildētāju kopīgo nepilngadīgo bērnu /pers. C/ pašlaik īsteno prasītāja, savukārt atbildētājs līdzekļus bērna uzturam pārtraucis sniegt no 2013. gada 1. septembra. Atbildētājs šo faktu nav apstrīdējis.

Tiesa ņem vērā minētos apstākļus, un to, ka vecāku pienākums apgādāt nepilngadīgus bērnus ir absolūts, un bērnam ir jānodrošina iespēja izglītoties, saņemt pienācīgu uzturu, medicīnisko aprūpi, mājokli, attīstīt savas fiziskās un intelektuālās spējas atbilstoši vecumam un interesēm, tiesa atzīst, ka bērnam ir nodrošināma iespēja saņemt no saviem vecākiem regulāru, materiālu atbalstu, kas vajadzīgs bērna ikdienas aprūpes realizācijai un vajadzību apmierināšanai.

Civillikuma 179. panta pirmā un otrā daļa nosaka, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem. Savukārt saskaņā ar šās normas piekto daļu, minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto iztikas minimumu un bērna vecumu.

Ministru kabineta 2013. gada 15. janvāra noteikumu Nr. 37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2. punkts nosaka, ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai - 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, un pēc 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2015. gada 24. novembra noteikumiem Nr. 656 „Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu", no 2016. gada 1. janvāra minimālās mēneša darba algas apmērs noteikts 370 *euro*.

Līdz ar to, minimālo uzturlīdzekļu ik mēneša summa līdz bērna 7 gadu vecuma sasniegšanai no 2016. gada 1. janvāra sastāda 92,50 EUR (25% no 370 *euro*), bet pēc 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 111 EUR.

Prasītāja norādīja piedzenamo summu 111 EUR bērnam, un šāds uzturlīdzekļu apmērs atbilst tam, kādu nosaka Ministru kabinets.

Tiesa atzīst, ka atbildētājam neatkarīgi no viņa mantiskā stāvokļa ir pienākums nodrošināt bērna uzturam līdzekļus Ministru kabineta noteiktajā

minimālajā apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93. panta pirmo daļu katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

No prasības pieteikuma un lietas materiāliem kopumā nav redzams, ka atbildētājs pēc prasītājas norādītā laika – 2013. gada 1. septembra, būtu veicis regulārus uzturlīdzekļu maksājumus, kā arī atbildētājs nav iesniedzis tiesā nekādus pamatotus iebildumus pret prasību vai pierādījumus par regulāru maksājumu veikšanu prasībā norādītajā apmērā. Līdz ar to tiesai nav pamata apšaubīt prasītājas norādīto, ka prasītājai ir pamats prasīt uzturlīdzekļu piedziņu no atbildētāja.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka prasītājas prasība ir apmierināma pilnībā, piedzenot no atbildētāja par labu prasītājai uzturlīdzekļus bērna uzturam ik mēnesi 111 EUR, un atbilstoši prasītājas lūgumam – līdz bērna pilngadībai.

Civilprocesa likuma 5.panta sestā daļa paredz, ka piemērojot tiesību normas, tiesa ņem vērā judikatūru.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 29.augustā lietā Nr. SKC-556 izteikta atziņa, ka iztulkojot Latvijas Republikas Satversmes 92.pantu un Civilprocesa likuma 1.pantu saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, tas ir, pielietojot tiesību normu tulkošanas sistēmisko metodi, prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo prasības celšanas brīdī attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā.

Līdz ar to tiesa uzskata, ka ar tiesas spriedumu uzturlīdzekļu maksāšanas pienākuma sākuma brīdi var noteikt prasības celšanas brīdi, t.i., 2016. gada 18. martu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 203. panta ceturto daļu ja pēc tam, kad likumīgā spēkā stājies spriedums, ar kuru no atbildētāja piespriesti periodiski maksājumi, mainās apstākļi, kas ietekmē maksājumu apmēra vai ilguma noteikšanu, katra puse ir tiesīga, iesniedzot jaunu prasību, prasīt maksājumu apmēra vai termiņa grozīšanu.

Attiecībā uz atbildētāja iebildumiem, ka viņam radušās šaubas par bērna izcelšanos no viņa, tad atbildētājam pastāv iespēja atsevišķi risināt minēto jautājumu, vēršoties tiesā ar attiecīgu prasību.

Ar Civilprocesa likuma 43. panta pirmās daļas 3. punktu prasītāji atbrīvoti no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam.

Civilprocesa likuma 42. panta pirmā daļa nosaka, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bija atbrīvots, piedzenami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Civilprocesa likuma 35. panta pirmās daļas 3.punkts nosaka, ka prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājumu kopsumma par vienu gadu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34. panta pirmās daļas pirmā punkta „a" apakšpunktu no prasības summas 1 332 EUR (111 EUR x 12 mēneši = 1 332 EUR) atbildētājam valsts labā nomaksājama valsts nodeva 199,80 EUR apmērā. Kā arī saskaņā ar Civilprocesa likuma 39. panta pirmās daļas 5. punktu un uzziņu lietā, tad lietā radušies ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,66 EUR.

Tādējādi saskaņā ar Civilprocesa likuma 34. panta pirmās daļas 1. punkta „a" apakšpunktu, 35. panta pirmās daļas 3. punktu, 39. panta pirmās daļas 5. punktu un 42. panta pirmo daļu no atbildētājas par labu valstij piedzenama valsts nodeva 199,80 EUR apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,66 EUR.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu atbildētājam nosakāms maksimālais termiņš – 10 dienas, sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu valsts ienākumos.

Prasītāja lūdz noteikt nekavējošu sprieduma izpildi daļā par uzturlīdzekļu piedziņu. Tiesa secina, ka lūgums noraidāms, jo Civilprocesa likuma 205. panta pirmās daļas 1. punkts noteic, ka tiesa var noteikt, ka pilnīgi vai noteiktā daļā nekavējoties izpildāmi spriedumi, taču prasītāja savu lūgumu nav motivējusi, turklāt pati atsaucas uz to, ka uzturlīdzekļus pārtraukts maksāt kopš 2013. gada 1. septembra, bet tiesā vērsās tikai 2016. gada 18. martā, līdz ar ko tiesa nekonstatē sevišķu nepieciešamību pašlaik noteikt, ka nekavējoties izpildāms spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu.

Tāpat nav pamata noteikt konkrētu ik mēneša datumu, līdz kuram maksājami uzturlīdzekļi, jo minētais jautājums ir saistīts jau ar sprieduma izpildi.

Pamatojoties uz iepriekš minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 97., 192., 193., 204.[1] un 250.[25]pantu, tiesa

**nosprieda**

Apmierināt /pers. A/maza apmēra prasību.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus bērna /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam 111 EUR (viens simts vienpadsmit *euro*) ik mēnesi, sākot no 2016. gada 18. marta, bet ne mazāk kā 30 % (trīsdesmit procenti) apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz bērna pilngadībai.

Noraidīt /pers. A/lūgumu par sprieduma daļā par uzturlīdzekļu piedziņu nekavējošas izpildes noteikšanu.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos tiesas izdevumus - valsts nodevu 199,80 EUR (viens simts deviņdesmit deviņi *euro*, 80 centi).

Valsts nodeva maksājama uz šādiem rekvizītiem: saņēmējs: Valsts kase, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, Konta Nr. LV55TREL1060190911200, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, Iemaksas mērķis: dati lietas identificēšanai.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos tiesas izdevumus - ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,66 EUR (četri *euro*, 66 centi).

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami sekojošā kontā - saņēmējs: Tiesu administrācija, konta Nr. LV51TREL2190458019000, reģistrācijas Nr. 90001672316, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķis: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kā arī dati personas vai lietas identificēšanai.

Sprieduma daļā par tiesas izdevumu piedziņu labprātīgas izpildes termiņš ir 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Sprieduma daļā par tiesas izdevumu piedziņu labprātīgas izpildes gadījumā maksājumu apliecinošs dokuments iesniedzams Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesā.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesai 20 dienu laikā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesā.

Tiesnese I.Meldere